

Wymagania edukacyjne - KLASA VII

Uczeń spełnia wymagania określone dla klas IV–VI.

OCENA CELUJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza wykracza poza obowiązujący program nauczania.

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń:

- twórczo podchodzi do problemów i zagadnień z dziedziny literatury i gramatyki; proponuje rozwiązania oryginalne, wykraczające poza materiał programowy
- prawidłowo ocenia i wartościuje zjawiska dotyczące literatury, kultury;
- oryginalnie i krytycznie odnosi się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości;
- z sukcesem uczestniczy w projektach edukacyjnych oraz konkursach;
- potrafi odwołać się do kontekstu historyczno-literackiego;
- stosuje terminologię z dziedziny poetyki w sposób przemyślany i uzasadniony;

II. Kształcenie językowe.

Uczeń:

- rozwiązuje ćwiczenia o dużym stopniu trudności;
- samodzielnie i prawidłowo ocenia i wartościuje zjawiska dotyczące języka;
- poprawnie określa rodzaj formantu i właściwie wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym;
- rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty dźwięczności
- samodzielnie tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, określa ich funkcje w tekście;

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- w swoich wypowiedziach odwołuje się do poznanych wcześniej utworów literackich i innych tekstów kultury;
- wypowiada się poprawnie pod względem stylistyczno-językowym, adekwatnie do formy wypowiedzi;
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem,

- przeprowadza prawidłowe wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego, zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie.
- w swoich wypowiedziach wykorzystuje interpretację utworów literackich, by odwołać się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi.
- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;

IV. Samokształcenie.

Uczeń:

- samodzielnie rozwija zainteresowania i zdolności ;
- z sukcesem uczestniczy w projektach edukacyjnych oraz konkursach;
- rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji;
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie;

OCENA BARDZO DOBRA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń:

- określa główne cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów literackich i klasyfikuje czytany utwór pod kątem odpowiedniego rodzaju epiki, liryki i dramatu;
- świadomie posługuje się terminami: fraszka, pieśń, komedia, sonet, ballada, tragedia – wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich
- bezbłędnie wskazuje elementy dramatu, swobodnie posługując się terminami: akt, scena, didaskalia, monolog, dialog;
- rozpoznaje w tekście literackim symbol oraz alegorię i poprawnie określa ich funkcje;
- zna pojęcie komizmu, rozpoznając jego rodzaje w tekstach oraz określa jego funkcje;
- samodzielnie określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich
- samodzielnie określa w określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
- dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa;
- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych

II. Kształcenie językowe.

Uczeń:

- poprawnie odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie;

- rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany;
- poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje, przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie;
- sprawnie rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny;
- rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej (tematu słowotwórczego);
- rozumie mechanizm upodobień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty dźwięczności w wygłosie, pojmuje wynikające z nich rozbieżności między mową a pismem;
- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, poprawnie odróżnia ich typy;
- zna typy skrótów i skrótowców i określa ich funkcje w tekście.
- zazwyczaj wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych.
- zna sposoby wzbogacania słownictwa;
- rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- tworzy logiczne wypowiedzi ustne i pisemne poprawne pod względem stylistycznym, językowym i ortograficznym
- w swoich wypowiedziach poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne;
- zna i stosuje zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy
- tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych;
- wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;
- rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi.
- sprawnie wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza i parafrazuje

IV. Samokształcenie.

Uczeń:

- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii
- uczestniczy w projektach edukacyjnych oraz konkursach;

OCENA DOBRA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń:

- rozpoznaje rodzaje literackie: epikę lirykę i dramat;
- rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju;
- zna pojęcie ironii, rozpoznaje ją w tekstach;
- interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia);
- rozumie, na czym polega błąd językowy.

II. Kształcenie językowe.

Uczeń:

- rozpoznaje rodzinę wyrazów, bezbłędnie łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń;
- rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone i prawidłowo je analizuje;
- rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny
- rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach;

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi;
- rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych;
- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi;
- odróżnia przykład od argumentu;
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza i parafrazuje
- tworzy spójne wypowiedzi w formach gatunkowych: recenzja, przemówienie, wywiad;

IV. Samokształcenie.

Uczeń:

- rozwija umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;

OCENA DOSTATECZNA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

- zazwyczaj rozpoznaje rodzaje literackie: epikę lirykę i dramat;
- określa niektóre cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i zazwyczaj poprawnie klasyfikuje czytany utwór
- zna pojęcie komizmu;
- z pomocą nauczyciela określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;

II. Kształcenie językowe.

- rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone;
- rozumie znaczenie homonimów
- wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych;
- rozpoznaje imiesłowy;
- na ogół rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny;

III. Tworzenie wypowiedzi.

- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi
- formułuje pytania do tekstu;
- tworząc wypowiedź, zazwyczaj stosuje odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję;
- stosuje akapity w tworzeniu wypowiedzi pisemnych;

IV. Samokształcenie.

- rozwija umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń z pomocą nauczyciela:

- rozpoznaje rodzaje literackie: epikę lirykę i dramat;
- klasyfikuje czytany utwór w odniesieniu do odpowiedniego rodzaju;
- wskazuje elementy dramatu;
- rozpoznaje w tekście literackim symbol;

II. Kształcenie językowe.

Uczeń przy pomocy nauczyciela:

- rozpoznaje imiesłowy;

- odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie;
- zna zasady pisowni wyrazów nieodmiennych oraz pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.
- zwykle rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- prezentuje własne zdanie na dany temat.
- z pomocą gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi
- dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów.
- tworząc wypowiedź, stara się stosować odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję;
- stara się stosować odpowiednie znaki interpunkcyjne i przy pomocy nauczyciela dokonuje poprawy błędów;

IV. Samokształcenie.

Uczeń rozwija nawyki systematycznego uczenia się;